

30
S. Olofsson

Din

Beurse-Byggnad

S

Stockholm.

Seze mine wålmiente tankar som jag nu har den åran at lägga för det Allmännas ögon, hafwa intet Byggnings-Sättet af en Handels-Beurse til åndamål, utan allenast Stället, hvor den tjenligast torde kunna anläggas. Detta förut sagt, går jag genast til Saken.

Jag har aldrig funnat inse hwarföre man just wil bygga den nya Beursen wid Stor-Torget. Jag lämnar, at den då blefive belägen i hertat af Staden och således en ifrån alla kanter bekvämlig Samlings-Plats; men när man där emot besinnar huru trång och inspårrad densam-

)(

ma nödvändigtvis blefwa, så väl til siefwa Hu-
set och Rummen, som til des trånga och wär-
feligen eländiga Gårds-rum, samt därmedt be-
tänker hwad anseende Stor-Torget skulle få, om
det blefwa en fri och obebygd plan ånda til Stor-
Kyrkan (*), hvilkens Kyrkogård då, åt den si-
dan, kunde affstångas genom et wackert Galler-
wärk samt en anständig Kyrkogårds-Ports upfö-
rande, och således, medelst detta rymliga och wac-
kra Fält lemma en öppen, fri och så glad som
prägtig utsigt åt Kongl. Slottet, när man, så-
ger jag, besinnar alt detta, så tyckes mig osör-
gipeligen at Wederbörande gjorde sig af Staden
förtjente om et odödeligt Åreminne, om de fattade
det beslut at bygga Beurse på et annat ställe,
hvarom straxt förslags-wis nämñas skal, och at
läta Stor-Torget bli fritt och så stort som
det bli kan, när de nu under nedrifning wa-
rande gamla Byggnader aldeles undankomma, och
at dymedelst gifwa så väl siefwa Torg. Platsen
som

(*) Uti den General-Planen som Framledne RiksRådet Greswe Nicod. Tessin projectorat til Embellissementerne omkring Kongl. Slot-
tet, war äfven Stor-Torgets utwidgande ej det minsta ämnet, emedan
gamla Rådhuset, så väl som Stor-Kyrkan i bemälte General-Plan
voro borttagne och Beurzen föreslogs at byggas där som Herr Rådman-
nen In De Betous Trädgård och Ågandom nu finnes.

som Kongl. Slottet, Stor-Kyrkan och de kringlig-
gande Husen et fritt och bequämligt utrymme.
Då först kunde detta Torg förtjena namn af
Stor-Torg.

När man nu därjemte considerererar hwad
nytta et stort utrymme med sig förer wid påkom-
mande Elds-wådor, dem Gud nådeligen awände!
samt hwad tilfälle til räddning wid dylik fara
ware, så väl för den, på västra och norra si-
dorne nog inspärrade Stor-Kyrkan, som för al-
la å den Trakten belägne Husen, så tyckes mig
at, så väl Stor-Kyrkans respective Herrar
Föreståndare, som ock saintlige Hus-Ågarne om-
kring Stor-Torget borde ingen ting högre önska,
än at få detta Torg så stort och rymligt som mö-
jeligt är, utan til at åter inspärra dem uti nä-
stan större trångsel än förut. De under Torget
befinteliga Kjällrar kunde ju lika fullt completer-
ras och uthyras, lika som det nu skjer på Söder-
malms Torg, och det så mycket mer, som Stor-
Torgs-Platsen är jämni och intet nedsluttande.

Men om man änteligen wil haftwa Beurse-
Byggnaden wid Stor-Torget, så wore väl in-
gen ting nyttigare för Staden och tillika stateli-
gare

gare i sitt anseende, än at köpa alla de Husen som utgjöra Qvarteret emellan Swartman- och Skomakare Gatorne, ifrån Herr Agenten Seeles Hus, ånda intil Tyska Kyrkan, och gjöra en ren Plan ifrån sistnämde Kyrka, och sedan inträtta Beurle-Byggnaden på den tilämnade planen, och då framföra des façade i lila linea med Köpmans-Gatan. Detta torde synas nog widlyftigt och kanske ogojörligt, men wore det mindre, om man längesedan och efter handen hade börjat inköpa de Husen som utgjöra Qvarteret mellan Tyska Kyrkan och Stor-Torget, och utomdes, för huru mycken fara åro icke Hus-Ågarne omkring den Tracten blottstälte, så wäl som hela Staden, medelst Wederbörandes senfärdighet att låta nedrifwa de til en del längesedan utdömda Husen som grånsa närmast til Tyska Kyrkan och åro henne tilhörige? Dock härmend, så wäl som med mycket annat, förhåller det sig, så, som en witter Auctor säger: Menniskorne gjöra aldrig alt det Goda som de kunna gjöra.

Blifwer således frågan om en annan tjenlig Plats til Beurle-Byggnad. Efter mitt tycke torde et af de 2. efterföljande Ställen vara tjenligare därtill.

I:o. Stads.

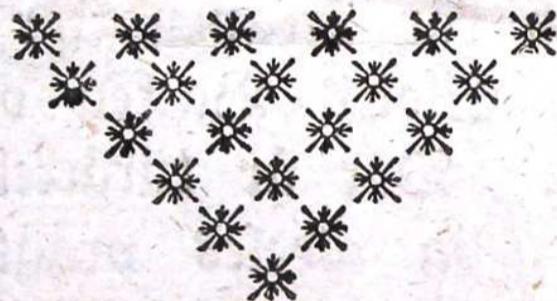
1:o. Stads-Huset, hwars byggnad åt sidan, medelst sina Arcader och gångar synes vara anlagt til Beurle. Stället ligger icke aflagse ifrån Staden och är utmed Skeps-bron, Järnvägen, Banquen &c.

2:o. Hela Qvarteret emellan Banquen och GrossHandlaren Herr Carl Küells Hus. Dock är denna Plats, efter mitt tycke, åndå för trång och inskränkt, och

3:o. Samt efter min mening det bästa, så wida Kronan skulle wissa affsta platsen, wore det stället nedan för Slotts-Backen, där Stenhuggeriet nu är och där Kranen står, då Façaden blefwe mitt för Slotts-Backen och Stor-Kyrkans Östra sida. Där är tilsäckeligt utrymme, en fri och glad, ja aldeles prägtig belägenhet, i synnerhet om Skepsbrons fullföljande wärktältes och om den så länge omtalte Quai nedan för Kongl. Slottet och Slotts-Backen blefwe anlagd och fullbordad. Detta stället wore icke eller så långt ifrån Skepsbron, som det nu är ifrån Skepsbron til Stor-Torget; med et ord, denna Plats synes vara aldeles tjenlig til en så hedrig Byggnads upförande, utan at man genom den,

den, i alla wålbestälte Städer högst förhateliga
Hus. Insvarringen, åfventyrade at gifwa elak
tanka om vår smak i val af Byggnads-ställen.

Jag hoppas at denne mine wålminte tankar
icke illa upptagas hos Landsmän, hwilke i så
många andra delar wisa en uplyst urskilningsgåf-
wa. Som jag ålskar Handels-Ständet, såsom
et bland de nyttigaste i Samhället, så önskar jag
hålst at se Beursen uprättad på et sådant ställe
som kan gifwa de Handlande bequäm-
lighet, Residencet prydnad och
Nationen heder.

UPSALA,
Erhelt hos JOHAN EDMAN, Kongl. Acad. Boktr.
År 1768.